

Ylläpitodokumentti

Kivireki

Helsinki 17.12.2007

Ohjelmistotuotantoprojekti

HELSINGIN YLIOPISTO

Tietojenkäsittelytieteen laitos

Kurssi

581260 Ohjelmistotuotantoprojekti (6 ov)

Projektiryhmä

Anu Kontio
Ilmari Helen
Olli Juvonen
Joonas Murtola
Teppo Niinimäki

Asiakas

Timo Aalto

Ohjaaja

Jari Suominen

Kurssin vastuhenkilö

Kimmo Simola

Kotisivu

<http://www.cs.helsinki.fi/group/kivireki>

Versiohistoria

Versio	Päiväys	Tehdyt muutokset
0.1	3.12.2007	Pohja kopioitu suunnitteludokumentista
1.0	17.12.2007	Lopullinen versio

Sisältö

1 Johdanto	1
2 Sanasto	2
2.1 Käytettävien tekniikoiden nimet	2
2.2 Yleiset termit	3
3 Asennusohje	4
3.1 Tietokannan luominen	4
3.2 Sovelluksen asentaminen Tomcat-palvelimelle	5
3.3 Käyttäjätunnusten luonti	6
4 Muuttuneet vaatimukset	8
5 Muuttuneet suunnitelman osat	9
5.1 Tietokanta	9
5.1.1 Käyttäjä	10
5.1.2 Kirja	10
5.1.3 Kurssi	11
5.1.4 Kurssikerta	11
5.1.5 Kurssikerran kirja	12
5.1.6 Laitos	12
5.1.7 Tila	13
5.1.8 Rooli	13
5.2 Luokat ja muut tiedostot	13
5.2.1 Action-luokat	13
5.2.2 Service-luokat	15
5.2.3 Model-luokat	15
5.2.4 JSP-sivut	16
5.2.5 JSP-apusivut	16
5.2.6 CSS-tyylitiedostot	16
5.2.7 JS-skriptitiedostot	16
5.2.8 Kuvatiedostot	17
5.3 Käyttöliittymä	17

6	Toteutumattomat vaatimukset ja suunnitelman osat	21
7	Koodin ylläpito	22
7.1	Suorituksen eteneminen	22
7.1.1	Normaalin sivun lataaminen	22
7.1.2	Lomakkeen lähettäminen	23
7.1.3	Lomakkeen kenttään saapuminen	24
7.1.4	Lomakkeen kentästä poistuminen	24
7.2	Kurssihallinto	25
7.3	Luennoitsijat	25
7.4	Kirjasto	25
7.5	Login	26
7.6	Yleistä	26
8	Tietokanta	28
9	Järjestelmän kehitys	29
10	Testaus	30
10.1	Yksikkötestaus	30
10.2	Järjestelmä- ja integrointitest	30
10.3	Löydetyt bugit	30

1 Johdanto

Tämä on ylläpitodokumentti syksyn 2007 Ohjelmistotuotantoprojekti-kurssilla toteutetulle kurssikirjatietojen hallintajärjestelmälle. Järjestelmän avulla opetushallinto ja luennoitsijat voivat koota tiedot järjestettävistä kursseista sekä niiden kurssikirjoista ja välittää tiedot kirjastolle. Kirjaston henkilökunta pystyy järjestelmän avulla hotamaan kurssikirjojen hankintaan ja yleiseen hallintaan liittyviä toimenpiteitä. Järjestelmä on alkuvaiheessa tarkoitettu Kumpulan tiedekirjaston ja Helsingin yliopiston Tietojenkäsittelytieteen laitoksen yhteiseen käyttöön. Myöhemmin sitä on mahdollista laajentaa koskemaan Helsingin yliopiston laitoksia ja kirjastoja.

Järjestelmä asennettiin kirjaston palvelimelle ja sitä käytetään WWW-selaimella. Ohjelmisto on toteutettu Java-kielillä ja tietojen tallennukseen käytetään MySQL-tietokantaa. Toteutus tehtiin MVC-mallin mukaisesti Apache Struts - ja Hibernate -sovelluskehysten avulla.

Tämä dokumentti kuvaa toteutetun järjestelmän ylläpitoon liittyviä asioita. Dokumentissa tarkastellaan muuttuneita suunnitelman osia ja esitetään parannusehdotuksia ratkaisuihin, erityisesti tietokannan toteutukseen. Dokumentissa myös kuvataan muutokset käyttöliittymä-suunnittelussa, esitellään sovelluksen rakennetta, listataan toteutetut ja toteuttamattomat vaatimukset, sekä kerrotaan koodin ja tietokannan ylläpitoon liittyviä asioita. Lopussa käsitellään myös testaustuloksia.

Dokumenttia on tarkoitus lukea yhdessä vaatimusedokumentin sekä ohjelmakoodin ja kommentoinnin kanssa. Tietokantaosiossa viitataan myös suunnitteludokumenttiin. Testausosiossa mainitut testitapaukset löytyvät testausuunnitelman liitteenä. Nämä dokumentit tulisi siis olla luettavissa tätä dokumenttia käsiteltäessä.

2 Sanasto

2.1 Käytettävien tekniikoiden nimet

Apache Struts – Web-sovelluksille tarkoitettu sovelluskehys, joka perustuu sovelluksen toimintalogiikan jakamiseen MVC-mallin mukaiseksi. Struts abstrahoi J2EE:n Servlet rajapinnan ja helpottaa sovelluksen toteutuksen rutiininomaisten puuhien toteutuksessa.

Apache Tomcat – Web-palvelinohjelmisto, joka toteuttaa Javan Servlet-rajapinnan.

Hibernate – Avoimen lähdekoodin sovelluskehys tietokantaoperaatioita varten.

HQL – Hibernate Query Language on Hibernaten oma tietokanta-kyselykieli, jonka avulla tietokantoihin voidaan tehdä mm. hakuja ja muutoksia. Katso myös *SQL*.

InnoDB – Tietokannan tallennusmoottori, joka tuo hyödyllistä lisätoiminnallisuutta tietokantaoperaatioihin.

JavaScript – Web-selaimen oliopohjaisen komentosarjakieli.

JDBC – Java Database Connectivity, Javan tietokantarajapinta, joka määrittelee tavan jolla Java-sovellus voi ottaa yhteyden tietokantaan. Sovelluksen ja tietokannan välisen kommunikoinnin hoitaa käytännössä tietokantakohtainen tietokanta-ajuri.

JSP – JavaServer Pages on Javan Servlet-rajapintaa hyödyntävä tekniikka, joka mahdollistaa web-sivujen dynaamisen generoinnin selainohjelmille. JSP käyttää omaa merkkäusmenetelmäänsä, joka mahdollistaa Java-koodin upottamisen HTML:n sekaan.

LDAP – Lightweight Directory Access Protocol, hakemistopalvelujen tietojen hallintaan tarkoitettu, TCP/IP:n päällä toimiva sovelluserroksen verkkoprotokolla.

MVC – Model-View-Controller on ohjelmistotuotannossa käytettävä arkkitehtuurimalli, jossa ohjelmisto jaetaan kolmeen osaan: tietosisällön hallinta, käyttöliittymä sekä näitä hallinnoivaan kontrolliosio.

MySQL – Avoimen lähdekoodin olio-relaatiotietokantajärjestelmä. MySQL-kantaa voidaan hallinnoida SQL-kielellä.

SQL – Structured Query Language on tietokanta-kyselykieli, jonka avulla tietokantoihin voidaan tehdä mm. hakuja ja muutoksia.

XHTML – eXtensible Hypertext Markup Language on kuvauskieli, jota käytetään web-sivujen luomiseen. Erona perinteiseen HTML:n, XHTML täyttää XML-standardin muotovaatimukset.

2.2 Yleiset termit

arvioitu osallistujamäärä – Arvio kurssille osallistuvista opiskelijoista, johon uusien kirjojen hankinta suurelta osin perustuu. Tämä tieto syötetään järjestelmään laitoksen päässä. Kurssihallinto syöttää samanlaisen arvion myös TKT-laitoksen Ilmojärjestelmään.

kirjasto – Kirjasto on järjestelmän tilaaja sekä toinen pääasiallinen käyttäjä. Kirjasto käyttää järjestelmää kurssikirjatietojen hankintaan.

kurssi – Säännöllisesti tai vähemmän säännöllisesti järjestettävä opintokokonaisuus. Kurssi voidaan luennoida/järjestää useita kertoja. Jokaisella kurssilla on kurssikoodi (kurssin yksilöivä tunnus) sekä nimi. Esimerkiksi “581326-3, Java-ohjelmointi”, “99501Käyt, English Academic & Professional Skills: Reading, Writing & Spoken Communication” tai “477628, PSY382 Varianssianalyysi”.

kurssihallinto – Kurssihallinnolla tarkoitetaan dokumentissa opetushallintoa.

kurssikerta – Kurssin yksi järjestämiskerta. Esimerkiksi “Java-ohjelmointi, syksy 2007, periodi 2”.

laitos – Laitoksella viitataan järjestelmän toiseen käyttäjään – joko Tietojenkäsittelytieteen laitokseen tai yleisesti johonkin Helsingin yliopiston laitokseen. Laitoksen piiriin kuuluvat luennoitsija sekä kurssihallinto, jotka syöttävät järjestelmään tarpeelliset kurssi- ja kurssikirjatiedot.

sessio – Istunto. Yhtenäinen ajanjakso, jolloin käyttäjä on kirjautuneena järjestelmään.

tietokanta – “Kokoelma tietoja, joilla on yhteys toisiinsa.” Tässä dokumentissa tietokannalla viitataan käytettävään MySQL-relaatiotietokantaan.

3 Asennusohje

Tässä luvussa kuvataan sovelluksen asentamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Järjestelmä on testattu Tomcat-sovelluspalvelimella mutta sen pitäisi toimia kaikissa Servlet-rajapinnan toteuttavissa WWW-palvelimissa. Ainoastaan viitteet tomcat-hakemistoihin tulee muuttaa vastaamaan käytettyä palvelinta.

Tässä ohjeessa oletetaan, että järjestelmässä, johon sovellus asennetaan on valmiiksi asennettuna seuraavat komponentit: Tomcat-palvelin, versio 5.5.17 MySQL-palvelin, versio 4.7 Java JRE -suoritusympäristö, versio 1.6.0_02

Järjestelmä on testattu yllä olevalla kokoonpanolla eikä sen toimivuutta komponenttien muiden versioiden kanssa taata. Tämä ohje ei kata näiden komponenttien asennusta.

Seuraavassa kuvataan tietokannan luominen MySQL-palvelimelle, tietokannan toimintaan tarvittavat asetustiedostojen muutokset sekä sovelluksen asentaminen Tomcat-palvelimelle.

3.1 Tietokannan luominen

Tämä aliluku kuvaa tietokannan luomisen käyttäen MySQL-palvelimen mukana tulevaa hallintatyökalua. Kannan voi luoda myös käyttäen muita työkaluja.

1. Kirjautuminen MySQL-palvelimelle

Tietokannan luomiseksi täytyy kirjautua MySQL-palvelimelle, tämä tapahtuu komennolla:

```
mysql -u <käyttäjä> -h <host> -p
```

Komento tulee suorittaa MySQL-tietokannan juurihakemistosta löytyvässä bin-hakemistossa. Komennossa <käyttäjä>-merkkijono korvataan käyttäjänimellä, jolla palvelimelle kirjaudutaan. <host> taas korvataan palvelimen osoitteella eli localhost mikäli palvelimelle ei olla kirjautumassa etänä.

Mikäli kirjautuminen onnistui, komentorivillä pitäisi komennon suorittamisen jälkeen näkyä kehoite:

```
mysql>
```

2. Tietokannan luominen

Tietokannan luomiseksi kehoitteessa suoritetaan komento, tämä tapahtuu syöttämällä seuraava rivi kehoitteeseen ja painamalla enter:

```
CREATE DATABASE kivireki;
```

Tämän jälkeen siirrytään käyttämään luotua kantaa komentamalla:


```
USE kivireki;
```

3. Tietokannan taulujen luominen

Tietokannan taulujen luomista varten sovelluksen asennus-cd:n hakemistosta `sql` löytyy tiedosto `sql_all.sql`. Tiedosto sisältää tarvittavat komennot taulujen luomiseksi ja se ajetaan suorittamalla MySQL-hallintatyökalun kehoitteessa komento:

```
source <tiedoston polku>;
```

<tiedoston polku>-merkkijono korvataan tiedoston polulla, esim. `C:\sql_all.sql`. Tämän jälkeen asennuksen onnistumisen voi varmistaa komennolla:

```
show tables;
```

Komennon tulisi listata tietokannan taulut. Mikäli tauluja ei näy, on jokin mennyt pieleen.

3.2 Sovelluksen asentaminen Tomcat-palvelimelle

Järjestelmän asennus tapahtuu siirtämällä sovelluksen sisältävä war-tiedosto WWW-palvelimen ajettavat sovelluksen sisältävään hakemistoon. Tämän jälkeen tietokannan tiedot pitää päivittää asetustiedostoon.

1. Sovelluksen asentaminen Tomcat-palvelimelle

Sovelluksen asennus-cd:ltä löytyy tiedosto `kivireki.war`, joka sisältää sovelluksen. Asennus tapahtuu siirtämällä tiedosto tomcat-palvelimen juurihakemistosta löytyvään `webapps`-hakemistoon. Mikäli palvelin on käynnissä, se asentaa automaattisesti sovelluksen tiedoston siirron jälkeen. Muuten palvelin tulee käynnistää ajamalla komento:

```
tomcat/bin/startup
```

Komennossa `tomcat` kuvaa Tomcat-palvelimen juurihakemistoa.

2. Tietokannan asetusten asettaminen

Tietokannan asetukset asetetaan tiedostossa `hibernate.cfg.xml`, joka löytyy sovelluksen asennukset jälkeen `tomcat/kivireki/WEB-INF/classes`-kansioista. Tiedoston voi avata millä tahansa tekstieditorilla. Alla alkuosa tiedostosta, jonka alla ohjeet tarvittavista muutoksista:

```

1 <?xml version="1.0" encoding="utf-8" ?>
2 <!DOCTYPE hibernate-configuration (View Source for full doctype...)>
3 <hibernate-configuration>
4 <session-factory>
5 <!-- Database connection settings -->
6 <property name="connection.driver_class">com.mysql.jdbc.Driver</property>
7 <property name="connection.url">jdbc:mysql://localhost/kivireki</property>
8 <property name="connection.username">kivireki</property>
9 <property name="connection.password">kivireki</property>
10 <property name="connection.zeroDateTimeBehavior">convertToNull</property>
11 <!-- JDBC connection pool (use the built-in) -->
12 <property name="connection.pool_size">1</property>
13 <!-- SQL dialect -->
14 <property name="dialect">org.hibernate.dialect.MySQLDialect</property>
15 <!-- Enable Hibernate's automatic session context management -->

```

Rivillä kuusi asetetaan käytetyn JDBC-ajurin sijainti, käytettäessä MySQL-tietokantaa riviä ei tarvitse muokata.

Rivillä seitsemän asetetaan tietokannan sijainti, tähän tulee asettaa missä tietokanta sijaitsee. Mikäli tietokanta sijaitsee samalla palvelmella kuin Tomcat, riviä ei tarvitse muokata.

Rivillä 8 ja 9 asetetaan käyttäjätunnus ja salasana, joille MySQL-palvelimelle kirjaututaan.

Rivillä 14 asetetaan käytetty SQL-kielen tulkintaluokka, mikäli käytössä MySQL, ei tarvitse muokata.

Lopuksi tiedosto tallennetaan ja Tomcat-palvelin pysäytetään ja käynnistetään uudelleen suorittamalla komennot:

```
/tomcat/bin/shutdown
```

ja

```
/tomcat/bin/startup
```

3. Sovelluksen käyttöönotto

Sovellus toimii /kivireki-hakemistossa palvelimen url-osoitteessa, esim. mikäli tomcat kuuntelee osoitetta db.cs.helsinki.fi, järjestelmän url-osoite on: db.cs.helsinki.fi/kivireki

3.3 Käyttäjätunnusten luonti

Tämä aliluku kuvaa käyttäjätunnusten luomisen käyttäen MySQL-palvelimen mukana tulevaa hallintatyökalua. Järjestelmän käyttöä varten tarvitaan tunnukset kolmelle eri käyttäjäryhmälle. Nämä ovat luennoitsija, kurssihallinto ja kirjasto.

Käyttäjätunnusten luomiseksi täytyy kirjautua MySQL-palvelimelle, tämä tapahtuu komennolla:

```
mysql -u <käyttäjä> -h <host> -p
```

Komennossa <käyttäjä>-merkkijono korvataan käyttäjänimellä, jolla palvelimelle kirjaututaan. <host> taas korvataan palvelimen osoitteella eli localhost mikäli palvelimelle ei olla kirjautumassa etänä.

Mikäli kirjautuminen onnistui, komentorivillä pitäisi komennon suorittamisen jälkeen näkyä kehoite:

```
mysql>
```

Tämän jälkeen komentoriville syötetään seuraavat kolme komentoa peräkkäin. Komentojen salasana merkkijono tulee korvata halutulla salasanalla.

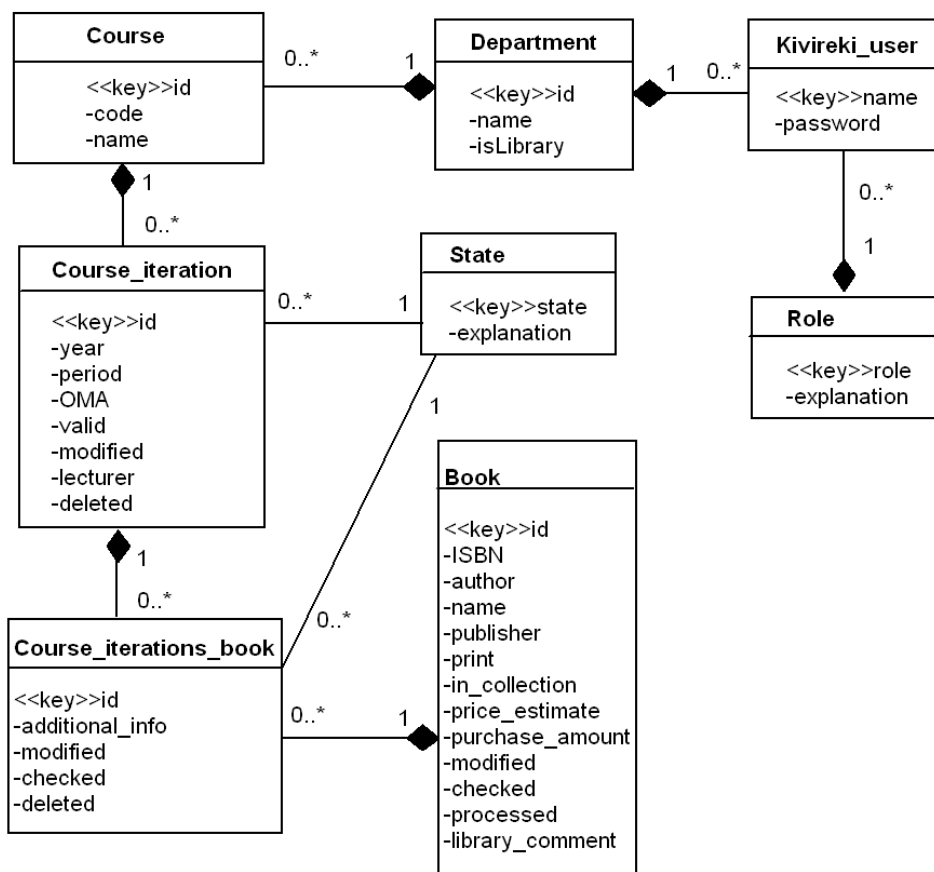
```
insert into kivireki_user (name, password, role, department_id)
values("luennoitsija", SHA1('salasana'), 2, 1);
insert into kivireki_user (name, password, role, department_id)
values("kurssihallinto", SHA1('salasana'), 4, 1);
insert into kivireki_user (name, password, role, department_id)
values("kirjasto", SHA1('salasana'), 1, 2);
```

Salasanan vaihtaminen tapahtuu jollakin seuraavista komennoista. Komento valitaan sen mukaan, minkä käyttäjäryhmän salasanaa halutaan muuttaa.

```
update kivireki_user set password='uusisalasana' where name='luennoitsija';
update kivireki_user set password='uusisalasana' where name='kurssihallinto';
update kivireki_user set password='uusisalasana' where name='kirjasto';
```

4 Muuttuneet vaatimukset

Vaatimusdokumentin osassa 6.3.1 (Toimintaympäristö) on muuttunut XHTML:n validointi Strict:stä Transitional:iin. Palvelinkoneen MySQL-versio ei ole 14.7, vaan 4.1.11 (vaatimusdokumentissa virhe).

Kuva 1: Tietokannan rakenne

5 Muuttuneet suunnitelman osat

5.1 Tietokanta

Tietokanta on muuttunut suunnitteludokumentissa esitetystä versiosta jonkin verran toteutusvaiheessa ilmenneiden muospaineiden vaikutuksesta. Tässä luvussa selvitetään taulujen tietosisällöt aivan kuten suunnitteludokumentissa, taulukuvaukset on siis vain päivitetty ajantasalle. Jos tauluun on lisätty uusia sarakkeita sitten suunnitteluvaiheen, niistä mainitaan erikseen (poikkeuksena id-kentät). Mikäli taulusta on poistettu sarakkeita, niitä ei erikseen mainita. Suurin koko tietokannan käsittävä muutos koskee taulujen monisarakeisten avaimien muuttamista UNIQUE-tyyppisiksi, ja vastaavien pääavaimien korvaamista yksikäsitteisillä id-kentillä. Tämä muutos on kokonaisvaltaisesti yksinkertaistanut kaikkien tietokantaoperaatioiden toteuttamista, sekä selkeyttänyt kannan rakennetta. Lisähuomiona kurssikoodi-sarakkeen tietotyyppi on muutettu INT:stä VARCHAR:ksi ilmeisistä syistä. Uudistetun tietokannan sisältö ja rakenne on esitelty kuvassa 1.

5.1.1 Käyttäjä

Kivireki_user-taulu sisältää käyttäjien tiedot. Role tarkoittaa käyttäjäryhmää, ja department_id on laitos, jossa käyttäjä työskentelee (kirjasto on myös laitos).

```
CREATE TABLE kivireki_user(
    name                VARCHAR(100) NOT NULL,
    password            VARCHAR(100) NOT NULL,
    role                INT UNSIGNED NOT NULL,
    department_id      INT UNSIGNED NOT NULL,

    PRIMARY KEY        kivireki_user_key (name),
    FOREIGN KEY        (department_id) REFERENCES department (id),
    FOREIGN KEY        (role) REFERENCES role (role)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.2 Kirja

Book-tauluun talletetaan kurssikirjojen tiedot. Kirjat yksilöidään automaattisella id-numerolla. Pakollisia tietoja kirjoista ovat kirjoittaja, kirjan nimi, kustantaja sekä painosnumero (print). Lisäksi kirjasta voidaan tallettaa tieto onko kirjaa kirjaston kokoelmassa (in_collection), hinta-arvio sekä tilattava määrä (purchase_amount). Kirjoittaja syötetään muodossa “sukunimi, etunimi” (ilman lainausmerkkejä). Jos kirjalla on useampia kirjoittajia, erotetaan ne toisistaan puolipisteellä. ISBN-numeron voi syöttää VARCHAR-tietotyyppin rajoissa.

Lisätyt sarakkeet:

modified – Aikaleima, josta selviää, koska kirjan tietoja on viimeksi muutettu.

checked – Kirjan tilasta implisiittisesti kertova aikaleima, jonka perusteella koodissa määritetään, onko kirjaa koskien tapahtunut muutoksia (juuri lisätty, peruttu jne..). HUOM, Tämä sarake tulisi turhana poistaa, checked-tila on kurssi-iteraation mapatun kurssikerran kirjan (ei kirjan yleisesti) ominaisuus.

processed – Sisältää tiedon siitä, onko kirja viimeksi merkitty käsiteltyksi vai ei-käsiteltyksi.

library comment – Kommenttikenttä kirjalle.

```
CREATE TABLE book(
    id                INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
    ISBN              VARCHAR(100) NOT NULL,
    author            VARCHAR(100) NOT NULL,
    name              VARCHAR(100) NOT NULL,
    publisher         VARCHAR(100) NOT NULL,
    print             INT NOT NULL,
    in_collection     INT,
    price_estimate    INT,
    purchase_amount   INT,
    modified          TIMESTAMP NOT NULL,
    checked           TIMESTAMP,
    processed         BOOLEAN NOT NULL DEFAULT FALSE,
    library_comment   VARCHAR(255) DEFAULT '',

    PRIMARY KEY      book_key (id),
    CONSTRAINT       book_unique UNIQUE (author, name, publisher, print)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.3 Kurssi

Course-taulussa eri kurssit yksilöidään kurssikoodin (`code`) ja laitoksen (`department_id`) avulla, sillä eri laitoksilla saattaa olla kursseja samalla koodilla. Kurssiin voidaan liittää myös nimi.

```
CREATE TABLE course(
    id                INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
    code              VARCHAR(100) NOT NULL,
    name              VARCHAR(100) NOT NULL,
    department_id     INT UNSIGNED NOT NULL,

    PRIMARY KEY      course_key (id),
    CONSTRAINT       course_unique UNIQUE (code, department_id),
    FOREIGN KEY      (department_id) REFERENCES department (id)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.4 Kurssikerta

Course_iteration-taulu kuvaa yksittäistä kurssikertaa. Kurssikerta yksilöidään koodin, laitoksen, vuoden ja periodin avulla. Lisäksi kurssikerran tietoihin kuuluu osallistujamääräarvio (OMA), tila, luennoija sekä muokkauspäivä. Mikäli luennoijia on useita, syötetään kurssin vastuuhenkilön nimi. Luennoijan nimi syötetään muodossa “sukunimi, etunimi” (ilman lainausmerkkejä).

Lisätyt sarakkeet:

valid – Kenttä ilmoittaa, onko luennoitsija merkinnyt kyseisen kurssikerran kurssikirjat valmiiksi.

deleted – Kenttä ilmoittaa, onko kurssi-iteraatio tälle lukuvuodelle poistettu. Tällä mahdollistetaan ehdollinen listaus poistettujen ja ei-poistettujen kurssien välillä. Näin ollen mikäli kurssi-iteraatio päätetään poistamisen jälkeen lisätä uudestaan, voidaan suoraan päivittää jo poistetun kurssi-iteraation deleted-saraketta.

```
CREATE TABLE course_iteration(
    id                INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
    course_id         INT UNSIGNED NOT NULL,
    year              INT UNSIGNED NOT NULL,
    period            INT UNSIGNED NOT NULL DEFAULT 0,
    OMA                INT,
    state              INT UNSIGNED,
    valid              BOOLEAN NOT NULL DEFAULT FALSE,
    modified           TIMESTAMP NOT NULL,
    lecturer           VARCHAR(100),
    deleted            BOOLEAN NOT NULL DEFAULT FALSE,

    PRIMARY KEY      course_iteration_key (id),
    CONSTRAINT       course_iteration_unique UNIQUE (course_id, year, period),
    FOREIGN KEY      (course_id) REFERENCES course (id),
    FOREIGN KEY      (state) REFERENCES state (state)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.5 Kurssikerran kirja

Taulu liittää yhden kirjan tiettyyn kurssikertaan. Yhdellä kurssikerralla voi olla useampia kirjoja. Kurssikerran kirja yksilöidään kuten kurssikerta, lisäyksenä kirjan id (`book_id`). Lisäksi on kenttä luennoijan antamille lisätiedoille (`additional_info`), kirjaston kommenttikenttä, kirjailmoituksen tila sekä muokkauspäivä.

Lisätyt sarakkeet:

course iteration id – Kentällä mapataan kurssikerran kirja oikeaan kurssi-iteraatioon.

checked – Kirjan tilasta implisiittisesti kertova aikaleima, jonka perusteella koodissa määritetään, onko kirjaa koskien tapahtunut muutoksia (juuri lisätty, peruttu jne..).

deleted – Kenttä ilmoittaa, onko kurssikerran kirja tietylle kurssi-iteraatiolle poistettu. Tällä mahdollistetaan ehdollinen listaus poistettujen ja ei-poistettujen kirjojen välillä. Näin ollen mikäli kurssikerran kirja päätetään poistamisen jälkeen lisätä uudestaan, voidaan suoraan päivittää jo poistetun kirjan `deleted`-saraketta.

```
CREATE TABLE course_iterations_book(
  id                INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
  course_iteration_id  INT UNSIGNED NOT NULL,
  book_id           INT UNSIGNED NOT NULL,
  additional_info    VARCHAR(255) DEFAULT '',
  modified          TIMESTAMP NOT NULL,
  checked           TIMESTAMP,
  deleted           BOOLEAN NOT NULL DEFAULT FALSE,

  PRIMARY KEY      course_iterations_book_key (id),
  CONSTRAINT       course_iterations_book_unique UNIQUE (course_iteration_id, book_id),
  FOREIGN KEY      (book_id) REFERENCES book (id),
  FOREIGN KEY      (course_iteration_id) REFERENCES course_iteration (id)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.6 Laitos

Department-tauluun tallennetaan eri laitosten nimet. Laitokset yksilöidään automaattisella id-numerolla (järjestelmän mahdollinen laajennettavuus on otettu huomioon).

Lisätyt sarakkeet:

isLibrary – Kentällä erotetaan kirjasto(t) laitoksista. Jos listattu laitos on kirjasto, saa arvon `TRUE`.

```
CREATE TABLE department (
  id                INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
  name              VARCHAR(100) NOT NULL,
  isLibrary         BOOLEAN NOT NULL DEFAULT FALSE,

  PRIMARY KEY      department_key (id)
) ENGINE=InnoDB;
```


5.1.7 Tila

state-Suunnitteluvaiheen alkuhämäristä mukaan unohtunut kummajainen. Suositeltavana ylläpitotoimenpiteenä tämän taulun voisi poistaa, kunhan siihen eri puolilla olevat viitteet korjataan myös asianmukaisesti.

```
CREATE TABLE state (
    state          INT UNSIGNED NOT NULL AUTO_INCREMENT,
    explanation    VARCHAR(100) NOT NULL,

    PRIMARY KEY state_key (state)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.1.8 Rooli

Role-taulu toimii selittävänä tauluna. Siitä löytyy ohjelmoijan avuksi selitteet eri roolien numeroille sanallisessa muodossa. Käytetään käyttäjäryhmien identifioimiseen.

```
CREATE TABLE role(
    role          INT UNSIGNED NOT NULL,
    explanation    VARCHAR(100) NOT NULL,

    PRIMARY KEY role_key (role)
) ENGINE=InnoDB;
```

5.2 Luokat ja muut tiedostot

Järjestelmän luokkakaavio on kuvassa 2.

5.2.1 Action-luokat

Action-luokat sijaitsevat järjestelmän `src/kivireki/action`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat action-luokat:

BaseAction.java – Pohjaluokka, jonka muut action-luokat perivät. Sisältää näille yhteistä toiminnallisuutta. (*uusi*)

CourseManagementAction.java – Kurssihallinnon käyttöliittymän action-luokka.

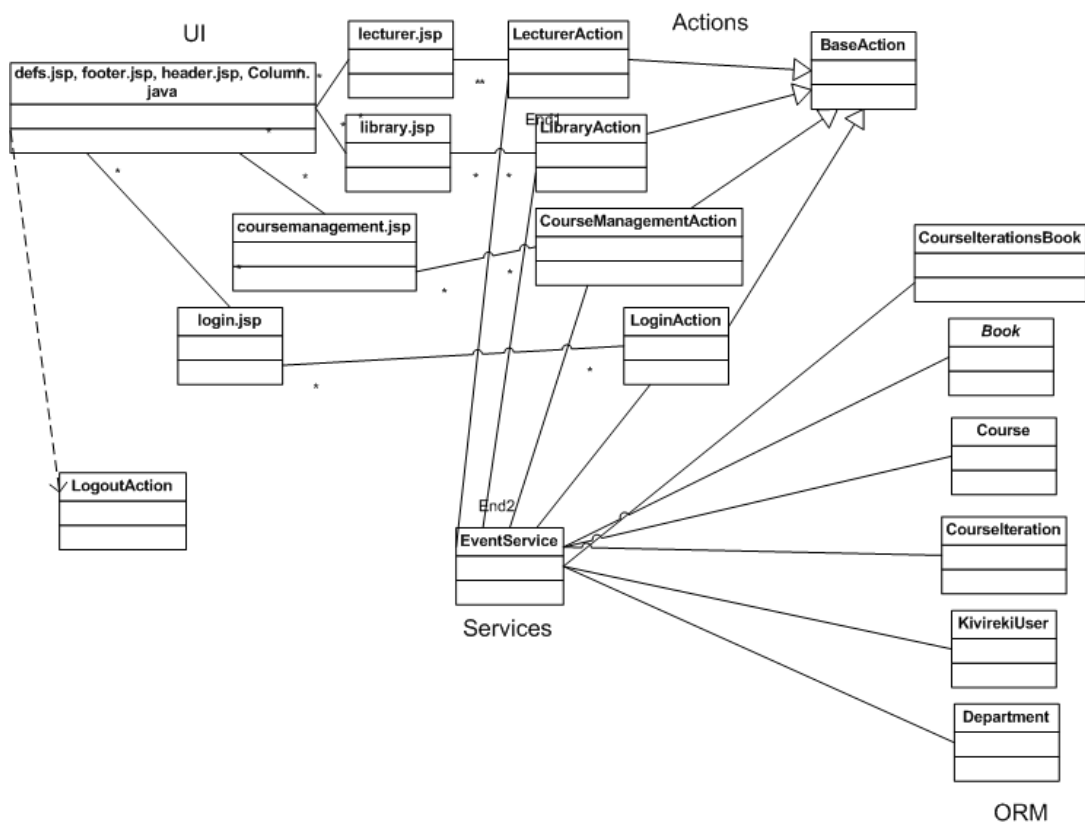
LecturerAction.java – Luennoitsijoiden käyttöliittymän action-luokka.

LibraryAction.java – Kirjaston käyttöliittymän action-luokka.

LoginAction.java – Sisäänkirjautumisen action-luokka.

LogoutAction.java – Uloskirjautumisen action-luokka. (*uusi*)

Column.java – Apuluokka, jota käytetään JSP-sivuilla järjestettävien tauluikoiden sarakkeiden otsikoiden toteuttamiseen. (*uusi*)

Kuva 2: Luokkakaavio

5.2.2 Service-luokat

Service-luokat sijaitsevat järjestelmän `src/kivireki/service`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat service-luokat:

EventService.java – Palvelu-luokka-rajapinta, joka suorittaa tiedon haun kannasta, tallentamisen kantaa ja jäsentämisen.

EventServiceImpl.java – EventServicen toteutus.

EventServiceUtil.java – Luokka, jolta voi pyytää EventServicen ilmentymää. (*uusi*)

HibernateUtil.java – Luokka, jolta voi pyytää SessionFactoryn ilmentymää. (*uusi*)

SessionService.java – Ei käytetä mihinkään.

SessionServiceImpl.java – Ei käytetä mihinkään.

PropertyReader.java – Asetustiedostojen lukuun tarkoitettu luokka. (*uusi*)

SimultaneousModificationException – Poikkeus, joka heitetään samanaikaisen muokkauksen tapahtuessa. (*uusi*)

5.2.3 Model-luokat

Model-luokat sijaitsevat järjestelmän `src/kivireki/model`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat model-luokat:

Book.java – Kannan book-taulua vastaava luokka.

Course.java – Kannan course-taulua vastaava luokka.

CourseIteration.java – Kannan course_iteration-taulua vastaava luokka.

CourseIterationsBook.java – Kannan course_iterations_book-taulua vastaava luokka.

Department.java – Kannan department-taulua vastaava luokka.

KivirekiUser.java – Kannan kivireki_user-taulua vastaava luokka.

Role.java – Kannan role-taulua vastaava luokka.

State.java – Kannan state-taulua vastaava luokka.

5.2.4 JSP-sivut

JSP-sivut sijaitsevat järjestelmän `WebContent/kivireki`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat JSP-sivut:

login.jsp – Sisäänkirjautumissivu, jossa käyttäjä syöttää käyttäjätunnuksen ja salasanan kirjautuakseen sisään.

coursemanagement.jsp – Kurssihallinnon näkymä, jossa näytetään ja muokataan kursseja ja kurssi-iteraatioita ja lähetetään ilmoitus kirjastolle muuttuneesta tilanteesta.

lecturer.jsp – Luennoitsijoiden näkymä, jossa näytetään ja muokataan kurssikirjatietoja sekä lisätään, muokataan ja poistetaan kirjoja järjestelmästä.

library.jsp – Kirjaston näkymä, jossa näytetään kirjatilaustiedot ja käyttäjät voivat lisätä tietoja kirjojen hinnasta ja tilasta sekä muokata tilausten käsittelystatusta.

5.2.5 JSP-apusivut

Apusivut eivät ole itsenäisiä sivuja vaan niitä käytetään tavallisten sivujen rakentamiseen. JSP-apusivut sijaitsevat järjestelmän `WebContent/kivireki/include`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat apusivut:

defs.jsp – Sisältää sivuille yhteisiä määrittelyjä. (*uusi*)

header.jsp – Sisältää sivuille yhteisen alkuosan. (*uusi*)

footer.jsp – Sisältää sivuille yhteisen loppuosan. (*uusi*)

sortableheader.jsp – Sisältää koodin, joka generoi HTML-taulukolle otsikkorivin, jonka avulla taulukon sisällön voi järjestää eri sarakkeiden mukaan. (*uusi*)

5.2.6 CSS-tyylitiedostot

Tyylitiedostot sijaitsevat järjestelmän `WebContent/kivireki/styles`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat tyylitiedostot:

main.css – Pääasiallinen tyylitiedosto.

print.css – Sivuja tulostettaessa käytettävä lisätyylitiedosto. (*uusi*)

5.2.7 JS-skriptitiedostot

Skriptitiedostot sijaitsevat järjestelmän `WebContent/kivireki/scripts`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat JavaScriptillä kirjoitetut skriptitiedostot:

formfuncs.js – Lomakkeiden käsittelyyn liittyviä skriptejä. (*uusi*)

5.2.8 Kuvatiedostot

Kuvatiedostot sijaitsevat järjestelmän `WebContent/kivireki/images`-hakemistossa. Järjestelmä sisältää seuraavat kuvat:

icon_asc.png – Ikoni taulukon sarakkeen nousevalle järjestykselle. (*uusi*)

icon_desc.png – Ikoni taulukon sarakkeen laskevalle järjestykselle. (*uusi*)

icon_delete.png – Ikoni elementin (tällä hetkellä vain kurssikirjan) poistamiselle. (*uusi*)

5.3 Käyttöliittymä

Käyttöliittymät ovat hieman muuttuneet suunnitteluvaiheesta. Toteutusteknisistä syistä jotain on lisätty ja jotain jätetty pois. Tarkemmat kuvaukset käyttöliittymäkuvien yhteydessä.

Kurssihallinnon sivu näkyy kuvassa 3. Kurssihallinnon käyttöliittymään on lisätty tallennusnappi, jotta kaikki tallennettavat tiedot voidaan lähettää samalla kertaa ja näin välttää ylimääräisiltä sivun latauksilta. Lisäksi kurssihallinnolta poistettiin mahdollisuus poistaa kurssikirjoja sekä niiden asettaminen käsitellyiksi. Suodattavaa hakua ei ole taulukoihin toteutettu ajanpuutteen vuoksi.

Vanhojen kurssikertojen listaukseen lisättiin samanlainen vuosivalitsin kuin uusien kurssikertojen listaukseen. Näin saatiin vuosisarake poistettua taulukosta ja kerralla näytettävien kurssien määrä pienemmäksi. Lisäksi alimmaiseksi lisättiin taulukko kaikista kurseista siksi, että on mahdollista, että jostakin kurssista ei ole olemassa ainuttakaan kurssi-iteraatiota ja kurssin lisääminen uudestaan ei ole enää mahdollista (duplikaattien takia).

Luennoitsijoiden sivu näkyy kuvassa 4. Luennoitsijoiden käyttöliittymää muutettiin siten, että periodit näkyvät luennoitsijoille vain numeroina (esim. 1,2), koska luennoitsija ei kuitenkaan voi periodeja muuttaa. Samoilla perusteilla on poistettu kurssikerran poistonappi ja osallistujamäärä- arvio ja luennoitsijan nimi eivät ole enää tekstikenttiä. Täähän käyttöliittymään ei suodatustoimintoja toteutettu.

Kirjaston sivu näkyy kuvassa 5. Myös kirjaston käyttöliittymään on lisätty samanlainen vuosivalitsin kuin muissakin käyttöliittymissä on. Valitsimen saa kuitenkin tarvittaessa pois päältä poistamalla ruksin valitsinta edeltävästä ruudusta. Kirjataulukosta poistettiin sarakkeet hinnalle ja yhteisummalle, koska niitä ei ehditty toteuttaa. Tämän lisäksi näkymään ei toteutettu toimintoa, jolla järjestelmä näyttäisi kurssit, joille ei ole vielä liitetty kirjoja.

Kurssit

 Muokattava lukuvuosi: 2007 -

Periodi(t)	Koodi	Kurssi	Luennoitsija	Kurssikirjat	OK	OMA		
☐ ☒ ☐ ☐ ☐	5813263	Java-ohjelmointi	Arto Wikla	Stallings, William: Operating systems internals and design principles, 5 painos / Prentice Hall (ISBN: 131479547)	☒	50	Tallenna	-
☐ ☐ ☐ ☒ ☐	582497	käyttöjärjestelmät	Sari Laakso		☐	0	Tallenna	-
☐ ☐ ☐ ☒ ☐	1564789	Johdatus C--	Tomi Pasanen	Aristoteles: Principles of Logic, 42 painos / Greece Publishing (ISBN: 7553246785)	☒	0	Tallenna	-
☐ ☐ ☒ ☐ ☐	1565489	Tietokantojen perusteet	Harri Laine	Sommerville: Computing Analysis, 11 painos / Prentice Hall (ISBN: 756785)	☒	0	Tallenna	-
☒ ☐ ☒ ☐ ☐	78956	Tieteellisen kirjoittamisen kurssi			☒	0	Tallenna	-
☐ ☒ ☐ ☐ ☐	2358966	Tietokoneen toiminta	Teemu Kerola		☐	90	Tallenna	-

Vanhat kurssit

 Näytettävä lukuvuosi: 2006 -

Periodi(t)	Koodi	Kurssi	Luennoitsija	Kurssikirjat	
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	1564789	Johdatus C--	Tomi Pasanen		<input type="button" value="Kopioi"/>
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	54923	Rinnakkaisohjelmointi			<input type="button" value="Kopioi"/>
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2358966	Tietokoneen toiminta			<input type="button" value="Kopioi"/>
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	783266	Tietorakenteet			<input type="button" value="Kopioi"/>
☐ ☐ ☐ ☐ ☐	948999	Tietokantasovellus			<input type="button" value="Kopioi"/>

Kaikki kurssit

Koodi	Kurssi	
5813263	Java-ohjelmointi	<input type="button" value="Lisää"/>
5812263	Ohjelmoinnin perusteet	<input type="button" value="Lisää"/>
582497	käyttöjärjestelmät	<input type="button" value="Lisää"/>
1564789	Johdatus C--	<input type="button" value="Lisää"/>
1565489	Tietokantojen perusteet	<input type="button" value="Lisää"/>
78956	Tieteellisen kirjoittamisen kurssi	<input type="button" value="Lisää"/>
54923	Rinnakkaisohjelmointi	<input type="button" value="Lisää"/>
2358966	Tietokoneen toiminta	<input type="button" value="Lisää"/>
783266	Tietorakenteet	<input type="button" value="Lisää"/>
Uusi kurssi:		
Kurssikoodi	Kurssin nimi	<input type="button" value="Lisää"/>

Kuva 3: kurssihallinnon käyttöliittymä

Tulosta [Kirjautu ulos](#)

Kurssit

Kirjan lisätietokenttä Kirjain poisto kurssilta Kurssikirjat valmiina

Muokattava lukuvuosi: 2007 - 2008 Kirjan lisätietokenttä

Per.	Koodi	Kurssi	Luennoitsija	Kurssikirjat	OK	Os.
2	5813263	Java-ohjelmointi	Arto Wida	Stallings, William: Operating systems internals and design principles, 5 painos / Prentice Hall (ISBN: 131479547) Kirja saatavilla verkosta.	☒	50
2	2358966	Tietokoneen toiminta	Teemu Kerola		☐	90
3	1565489	Tietokantojen perusteet	Harri Laine	Sommerville: Computing Analysis, 11 painos / Prentice Hall (ISBN: 756785) Oheislukemistoa.	☒	90
3	5522998	Tietoliikenteen perusteet	Liisa Marttinen	Kurose J.F.: Computer Networking, 3 painos / Addison Wesley (ISBN: 952-32144-45) Oleellinen kurssikirja.	☒	60

Kirjat

Tekijä(t)	Nimi	Painos	Julkaisija	ISBN	
Alan Webb	Software Engineering	2	Addison-Wesley	8543688	Valitse kurssi
Andrews G.P.	Foundation of Distributed Programming	6	Addison Wesley	123456	Valitse kurssi
Aristoteles	Principles of Logic	42	Greece Publishing	7553246785	Valitse kurssi
Ben-Ari	Principles of Concurrent Programming	2	Addison Wesley	98765332	Valitse kurssi
James Brown	User Interfaces	1	Prentice Hall	7553246785	Valitse kurssi
Koskimies, Kai	Ohjelmistoarkkitehtuurit	2	Talentum	6456463	Valitse kurssi
Kurose J.F.	Computer Networking	3	Addison Wesley	952-32144-45	Valitse kurssi
Sommerville	Computing Analysis	11	Prentice Hall	756785	Valitse kurssi
Sommerville	Software Engineering	9	Addison-Wesley	75436	Valitse kurssi
Uusi kirja:					
Tekijä(t)	Nimi	Painos	Julkaisija	ISBN	Valitse kurssi

Kuva 4: luennoitsijoiden käyttöliittymä

Tulosta [Kirjautu ulos](#)

TKTL Näytä vain uusin kurssikerta
 Fysiikan laitos Näytä vain kirjat, joita on kokoelmassa
 Näytä vain kurssit lukuvuodelta -

Kurssikirjat

Tekijä(t)	Nimi	Julk.	P.ISBN	Lukuv.	Periodi	Laitos	Os.	Muutos	Ko	H.	Kä	Oma kommentti
Aristoteles	Principles of Logic	Greece Publishing	427553246785	J7-08	4	TKTL	35	muutos	0	5	☐	Normaali kurssikirja Johdatus C-- (Tomi Pasanen) Oheislukemistoa.
James Brown	User Interfaces	Prentice Hall	1 7553246785	J7-08	4	TKTL	30	uusi	15	0	☐	Normaali kurssikirja käyttäjärjestelmät (Sari Laakso) Pakollinen kurssilla.
Kurose J.F.	Computer Networking	Addison Wesley	3 952-32144-45	J7-08	3	TKTL	50	uusi			☐	Lisää tähän mahdolliset omat kommentit... Tietoliikenteen perusteet (Liisa Martinen) Oleellinen kurssikirja.
Sommerville	Computing Analysis	Prentice Hall	11756785	J7-08	3	TKTL	30		33	0	☒	Normaali kurssikirja Tietokantojen perusteet (Hari Laine) Oheislukemistoa.
Stallings, William	Operating systems internals and design principles	Prentice Hall	5 131479547	J7-08	3,4	Fysiikan laitos	50		5	3	☒	Lisää tähän mahdolliset omat kommentit... Toisen laitoksen joku kurssi (Fredrik Fyysikko) Java-ohjelmointi (Arto Wida)

Kirjan tiedot
Kurssien tiedot

Kuva 5: kirjaston käyttöliittymä

6 Toteutumattomat vaatimukset ja suunnitelman osat

Prio	Nro	Nimi	Toteutuminen
1	JV1	Sisään- ja uloskirjautuminen	Toteutui.
1	JV2	Luennoitavien kurssien listaus	Toteutui.
1	JV3	Uuden kurssin / kurssikerran lisääminen	Toteutui.
1	JV4	Kurssikerran poistaminen	Toteutui.
1	JV5	Kurssikirjojen listaus kirjastolle	Toteutui.
1	JV6	Kirjojen listaus luennoitsijoille	Toteutui.
1	JV7	Vanhoiden kurssikertojen listaus	Toteutui.
1	JV8	Kurssikerran tietojen kopiointi	Toteutui.
1	JV9	Arvioidun osallistujamäärän syöttäminen	Toteutui.
1	JV10	Kirjatietojen merkitseminen päivitettyiksi	Toteutui.
1	JV11	Kurssikerran tietojen päivitys	Toteutui.
1	JV12	Järjestelmässä olevan kirjan lisäys kurssille	Toteutui.
1	JV13	Uuden kirjan lisäys kurssille	Toteutui.
1	JV14	Kirjan poistaminen kurssilta	Toteutui.
1	JV15	Kurssikirjan lisätiedot	Toteutui.
1	JV16	Tiedotus muutoksista	Toteutui.
1	JV17	Kurssikerran poistaminen	Toteutui.
2	JV18	Kokoelmassa olevien kirjojen määrä	Toteutui.
2	JV19	Tilauksen tilatiedot	Toteutui.
2	JV20	Tieto vanhoista kursseista	Toteutui.
2	JV21	Kurssien ehdollinen listaus	Ei toteutunut.
2	JV22	Laitokset	Toteutui.
2	JV23	Lokitiedot	Ei toteutunut. (Joitain asioita kylläkin logitetaan.)
3	JV24	Kurssin tietojen muokkaus	Ei toteutunut.
3	JV25	Automaattinen tiedotus muutoksista	Ei toteutunut.
3	JV26	LDAP-autentikointi	Ei toteutunut.
-	JV27	Kurssitietojen syöttäminen	Toteutui.
-	JV28	Käytettävyys	Toteutui.
-	JV28	Kapasiteetti	Ei testattu tarpeeksi.
-	JV28	Luotettavuus	Toteutui.
-	JV28	Tehokkuus	Toteutui.
-	JV28	Skaalautuvuus	Toteutui.

7 Koodin ylläpito

Tässä luvussa käsitellään koodin jatkokehityksen kannalta olennaisia seikkoja, erityisesti virheitä tai puuttuvaa toiminnallisuutta, jota ei olla ehditty toteuttaa. Yleisesti ottaen jatkokehityksen ensimmäinen tehtävä olisi suorittaa järjestelmälle dokumentoitua testausta vieläkin tarkempi testaus. Jako läpikäytävien ongelmakohtien välillä on tehty käyttäjänäkymittäin (lukuunottamatta kaikille yhteistä Login ja sessiot-osuutta). On huomioitava, että kaikki listatut osakokonaisuudet hyödyntävät luokkia BaseAction (jonka kaikki action-luokat perivät) ja EventServiceImpl (tietokantahaut implementoiva luokka, toteuttaa EventService.java-rajapintaluokan määrittämät palvelut).

7.1 Suorituksen eteneminen

Aluksi kerrotaan yleiskuva suorituksen etenemisestä tavallisimmissa skenaarioissa.

7.1.1 Normaalin sivun lataaminen

Normaalilla sivun lataamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa käyttäjän selain suorittaa sivupyynnön lähettämättä mitään ylimääräistä informaatiota palvelimelle päin. Tällainen tapahtuu siis kun käyttäjä esimerkiksi kirjaututtuaan järjestelmään ohjataan luennoitsijoiden, kirjaston tai kurssihallinnon omalle sivulle.

1. Käyttäjän selain lähettää sivupyynnön.
2. Palvelin vastaanottaa sivupyynnön. Jos pyyntö koski suoraan esim. jsp-tiedostoa, siirtyy kohtaan 5. Jos pyyntö oli action-pyyntö (muotoa .../jotain.action), selvittää `src/kivireki.xml`-tiedostosta pyyntöä vastaavan action-luokan ja suoritettavan metodin (oletuksena `execute`) ja luo luokasta olion.
3. Palvelin suorittaa actioniin assosioidun action-olion metodin. Normaalisti metodin rakenne on suunnilleen seuraava:
  - (a) Alustaa istunnon.
  - (b) Tarkistaa, että käyttäjällä on tarvittavat oikeudet.
  - (c) Hakee istunnosta tarvittavat tiedot ja/tai päivittää ne sinne.
  - (d) Hakee näytettävän tiedoston sisällön kannasta EventServicen avulla.
  - (e) Palauttaa paluuarvon, jonka perusteella päätetään, mikä jsp-sivu näytetään tai minne actioniin uudelleenohjataan tms.
4. Palvelin selvittää paluuarvon perusteella, mikä jsp-sivu näytetään. (Tai vaihtoehtoisesti, minne actioniin tms ohjataan, ja ohjaa sinne.)
5. Palvelin suorittaa jsp-sivun, joka generoi selaimelle lähetettävän HTML-koodin. Siinä tehdään yleensä suunnilleen seuraavaa:

- (a) Sisällytetään `header.jsp`, jossa tulostetaan kaikille sivuille yhteinen alkuosa.
  - (b) Tulostetaan mahdolliset virheilmoitukset.
  - (c) Haetaan tarvittava data action-luokan muuttujista ja generoidaan niiden avulla sivun sisältö.
  - (d) Tulostetaan lomakkeiden tarkastuksessa tarvittavat JavaScript-funktiot ja -komennot.
  - (e) Sisällytetään `footer.jsp`, jossa tulostetaan kaikille sivuille yhteinen loppuosa.
6. Palvelin lähettää generoidun HTML-sivun käyttäjän selaimelle.
7. Selain vastaanottaa HTML-sivun ja siinä viitattavat kuvat ja skriptitiedostot (jne.), ja generoi HTML-koodin perusteella näytettävän sivun.
8. Selain suorittaa sivun lopussa määritellyt JavaScript-osiot:
- (a) Määrittelee validointifunktiot halutuille lomakkeiden kentille.
  - (b) Asettaa elementit, joiden vierityspalkkien asento halutaan säilyttää, kun sivu ladataan uudestaan lomaketta lähetettäessä.
  - (c) Asettaa lomakkeiden kentät, joiden sisältö halutaan validoida tai joissa halutaan näyttää lisätietoteksti/kehote. Tässä yhteydessä mm. asetetaan määritellyt kehotetekstit mahdollisiin tyhjiin kenttiin.
  - (d) Sovittaa tekstikentät sopiviksi taulukoiden soluihin (niin, että ne venytyvät koko solun kokoiseksi).
  - (e) Kaventaa taulukon sisältöä niin, ettei sivuttaisvierityspalkkia pitäisi tulla.
9. Selain näyttää sivun käyttäjälle.

7.1.2 Lomakkeen lähettäminen

Kun käyttäjä muuttaa tietoja sivuilla lähettää selain muuttuneet tiedot palvelimelle ja lataa sivun uudestaan. Tämä tapahtuu myös kun esimerkiksi taulukko järjestetään uusiksi jonkin sarakkeen mukaan. Alkutilanne on siis se, että sivulla on lomake, joka sisältää nimettyjä tietokenttiä (joissa muuttuneita tai muita tietoja), ja käyttäjä painaa nappia tai muuten laukaisee lomakkeen lähettämisen.

1. Suoritetaan lähettämiseen liittyvä JavaScript (`tryToSubmit/beforeSubmit`)
  - (a) Tarkastaa kenttien sisällön oikeellisuuden. Jos eivät valideja, näyttää virheet ja keskeyttää.
  - (b) Selvittää määriteltyjen vierityspalkkien asennot ja tallentaa ne piilokenttinä kyseiseen lomakkeeseen.
  - (c) Lähettää lomakkeen.

2. Käyttäjän selain lähettää sivupyynnön ja siinä yhteydessä lomakkeen tiedot.
3. Palvelin vastaanottaa sivupyynnön. Jos pyyntö koski suoraan esim. jsp-tiedostoa, siirtyy kohtaan 5. Jos pyyntö oli action-pyyntö (muotoa .../jotain.action), selvittää `src/kivireki.xml`-tiedostosta pyyntöä vastaavan action-luokan ja suoritettavan metodin (oletuksena `execute`) ja luo luokasta olion.
4. Palvelin kopioi lähetetyn lomakkeen kenttien sisällöt samannimisiin muuttujiin action-olioon.
5. Palvelin suorittaa actioniin assosioidun action-luokan metodin. Normaalisti metodi suorittaa seuraavat asiat:
  - (a) Alustaa istunnon.
  - (b) Tarkistaa, että käyttäjällä on tarvittavat oikeudet.
  - (c) Päivittää mahdolliset muuttuneet tiedot tietokantaan EventServicen avulla.
  - (d) Hakee istunnosta tarvittavat tiedot ja/tai päivittää ne sinne.
  - (e) Hakee näytettävän tiedoston sisällön kannasta EventServicen avulla.
  - (f) Palauttaa paluuarvon, jonka perusteella päätetään, mikä jsp-sivu näytetään ja näytetäänkö virheilmoitus tai minne actioniin uudelleenohjataan tms.
6. Loput kuten edellä kohdasta 4 eteenpäin.

Seuraavat ovat selaimessa suoritettavaa JavaScript-toiminnallisuutta:

7.1.3 Lomakkeen kenttään saapuminen

Kun käyttäjä kohdistaa cursorin sellaiseen lomakkeen kenttään, joka on alustettu `initField`-funktioilla, suoritetaan `focusField`, joka tekee seuraavaa:

1. Poistaa kentässä mahdollisesti olevan kehotetekstin.
2. Poistaa kentässä mahdollisesti olevan virheviestin.

7.1.4 Lomakkeen kentästä poistuminen

Kun käyttäjä poistuu (tai painaa enteriä, jos kyseessä on yksirivinen tekstikenttä) sellaisesta lomakkeen kentästä, joka on alustettu `initField`-funktioilla, suoritetaan `blurField`, joka tekee seuraavaa:

1. Validoi kentän sisällön tarvittaessa ja asettaa mahdollisen virheilmoituksen.
2. Yrittää lähettää lomakkeen, jos `initField`-alustuksessa on määritelty näin.
3. Asettaa tarvittaessa kehotetekstin.

7.2 Kurssihallinto

Kurssihallinnon toiminnallisuuden toteuttavat yhdessä `CourseManagementAction.java` action-luokka, sekä `coursemanagement.jsp` JSP-sivu. Seuraavia ongelmia/huomioita havaittu:

- Taulukot eivät ole järjestettävissä toisin kuin muissa käyttöliittymissä. Kannattaisi toteuttaa.
- Osaa lomakkeista ei tarkisteta ollenkaan. Kannattaisi ottaa validointi käyttöön myös niissä.
- Lomakkeen lähettävästä Muuta-napista voisi hankkita eroon ja lähettää tiedot aina kun kenttiä muutetaan, kuten muissakin käyttöliittymissä.
- Vierityspalkkien asennot eivät säily kaikkia lomakkeita lähetettäessä. Tämän voisi korjata (huom. korjautuu edellisen kohdan tekemällä automaattisesti).
- Action-luokan toiminta ei ole täysin yhtenäistä muiden kanssa. Voisi yhtenäistää.
- Olemassaolevien kurssien (ei siis kurssikertojen) tietoja olisi hyvä pystyä muokkaamaan / vahinkokursseja pitäisi ehkä pystyä poistamaan.

7.3 Luennoitsijat

Luennoitsijoiden toiminnallisuuden toteuttavat yhdessä `LecturerAction.java` action-luokka, sekä `lecturer.jsp` JSP-sivu. Seuraavia ongelmia/huomioita havaittu:

- Kirjan tietoja pitäisi pystyä muokkaamaan / virhekirja pystyä poistamaan.
- Uutta painosta varten ei ehkä tarvitsisi syöttää kaikkia kirjan tietoja uusiksi.
- Kirjalle pitäisi pystyä syöttämään useita ISBN-numeroita (esim. eri ISBN kova- ja pehmeäkantisilla versioilla). Lisäksi ISBN-kentän ei *ehkä* olla pakollinen.
- Järjestelmä voisi havaita älykkäämmin onko kirja jo olemassa järjestelmässä (vaikka tiedot olisi syötetty hieman eri tapaan).

7.4 Kirjasto

Kirjaston toiminnallisuuden toteuttavat yhdessä `LibraryAction.java` action-luokka, sekä `library.jsp` JSP-sivu. Seuraavia ongelmia/huomioita havaittu:

- Taulukossa ei näy kurseja, joita ei ole vielä merkitty valideiksi. Tämän voisi toteuttaa vaatimusdokumentissa esitetyllä tavalla.
- Toteuttamatta jääneet yksikköhinta- ja kokonaishintasarakkeet kannattaisi toteuttaa.

- Kirjojen tietoja olisi hyvä päästä muokkaamaan myös kirjastosta käsin. Vahingossa luotuja duplikaattiversioita pitäisi pystyä myös yhdistämään.
- Kirjatukkuihin voisi lisätä hakulinkit kirjan nimellä samaan tapaan kuin Helkaan.
- Kirjaston päätä voisi muutenkin laajentaa niin, että koko hankintaprosessin voisi hoitaa sillä.

7.5 Login

Kirjautumis-toiminnallisuuden toteuttavat yhdessä `LoginAction.java` ja `LogoutAction.java` action-luokat, sekä `login.jsp` JSP-sivu. Seuraavia ongelmia/huomioita havaittu:

- Koodia kannattaisi siistiä ja yhtenäistää muiden kanssa.
- Turhan roolin tallentamisen sessioon voisi poistaa, kunhan on ensin varmistanut, että se ei riko mitään.
- `LoginAction` ja `LogoutAction` voisivat hyödyntää myös `BaseAction`-luokkaa.

7.6 Yleistä

Seuraavassa on listattu yleisiä ongelmia tai muita huomioita:

- Järjestettävät taulukot kannattaisi toteuttaa järkevämmiin. Paras tapa lienee kehittää oma `struts`-tagi tätä varten. Tätä varten on olemassa myös valmiita toteutuksia, joita voi ehkä käyttää hyväksi, ellei pysty pelkästään hyödyntämään.
- Nykyiset lomakkeiden tarkistukset on tehty omalla JavaScript-viritelmällä; Saattaisi olla järkevää yrittää kuitenkin käyttää Strutsin omaa validointisysteemiä. (Tästä luovuttiin joidenkin ongelmien takia, mutta ne ovat varmaankin ratkaistavissa. Jollei muuten niin kehittämällä Strutsin koodia eteenpäin.)
- Lomakkeiden lähetys tietoja muutettaessa kannattaisi ehdottomasti toteuttaa AJAX:lla. Tällöin voitaisiin päivittää aina vain tarvitta osa sivusta. Struts tarjoaa tähänkin jottain omia työkaluja.
- Taulukoiden sarakkeiden leveyksiä olisi mukava pystyä säätämään hiirellä. Tämän voisi toteuttaa JavaScriptillä ja tallentaa tiedot istuntoon.
- Samoin taulukoiden korkeutta voisi olla mukava pystyä säätämään.
- Ehkäpä sopivasti tiivistämällä kaikkien sivujen sisällöt saisi mahtumaan kerralla ruutuun, jolloin edes pystysuuntaan ei tarvitsisi vierittää. Eri taulukot voisivat näkyä esimerkiksi samaan tapaan kuin päällekkäiset kehykset.

- Column-luokan voisi siirtää action-paketista ehkä jonnekin järkevämpään paikkaan. Minne?
- Mahdolliset samanaikaisuuden aiheuttamat ongelmat kannattaisi käydä vielä läpi ajatuksen kanssa. Ainakin kirjaston päästä tietoja muokatessa näitä ei ehkä tarkisteta tarpeeksi hyvin.
- Kanta-kyselyjä voisi yrittää yksinkertaistaa (etenkin EventServiceImpl:n findBooks-metodin järkälekyselyä).
- EventServicessä ja EventServiceImpl:ssä on on suuri määrä käyttämättömiä metodeja, jotka kannattaa poistaa.

8 Tietokanta

Seuraavassa on listattu toimenpiteitä ja huomionarvoisia seikkoja tietokannan ylläpidon ja jatkokehityksen kannalta.

Library-taulu – Kirjastot jakavat nykyisellään department-taulun laitosten kanssa, ero kirjaston ja laitoksen välillä tehdään isLibrary-sarakkeen perusteella. Kirjastot voitaisiin kenties sijoittaa omaan tauluunsa, johon voitaisiin myös sijoittaa kirjasto-kohtaista tietoa kuten kirjaston sähköpostiosoite. Näin nykyisellään kovakoodattu sähköpostiosoite (opetushallinnon sähköposti-ilmoitusta varten ks. JV16) voitaisiin kohdentaa tiedekunta- ja kirjastokohtaisiksi.

State-taulu – Suositeltavana ylläpitotoimenpiteenä tämän taulun voisi poistaa, kunhan siihen eri puolilla olevat viitteet korjataan myös asianmukaisesti.

Department-taulu – Laitokset ja kirjastot voisi assosoida keskenään, jolloin kirjaston kälissä voitaisiin suoraan valita automaattisesti ne laitokset, joiden kurssikirjoja kyseisessä kirjastossa säilytetään.

CourseIteration ja CourseIterationsBook -taulut – monimutkaisista checked- ja deleted-sarakkeista voisi päästä kokonaan eroon kopioimalla/päivittämällä taulujen kaikki tiedot kirjaston omiin vastaaviin tauluihin aina kun kirjastosta käsin luetaan kyseisiä tietoja / asetetaan näihin liittyvä kirja käsiteltyksi. Tällä saavutettaisiin lisäksi kaksi muutakin etua:

- Muuttuneet tiedot voitaisiin selvittää vertaamalla näiden taulujen tietoja, ja näyttää siten käyttäjälle.
- Jokaisella kirjastolla voisi olla omat taulunsa. Nykyisellään tiedot ovat yhteisiä ja käsittely-sarakkeen asettaminen vaikuttaa yhtäläillä kaikkiin kirjastoihin.

9 Järjestelmän kehitys

Järjestelmä on kehitetty käyttäen Eclipse Europa -sovelluskehitysympäristöä. Järjestelmän `kivireki.war`-tiedostosta saa luotua automaattisesti projektin Eclipseen. Tämä tapahtuu valitsemalla ylävalikosta `File->Import->Web->WAR file`. Tämän jälkeen valitaan `kivireki.war` ja käytettävä tietokanta.

Mikäli tietokantaa ei ole asennettuna Eclipseessä, se täytyy tehdä valitsemalla ylävalikosta `File->New->Other->Server` ja asettamalla hakemisto, missä palvelin sijaitsee. Lisäohjeita löytyy Eclipseen Helpistä hakusanalla `server`.

Järjestelmän saa takaisin WAR-tiedostoksi valitsemalla `File->Export->Web->War file`.

10 Testaus

10.1 Yksikkötestaus

Yksikkötestauksessa käytettiin JUnit-kirjastoa apuna. Yksikkötestauksessa ei saavutettu tarvittua 80% haaraumakattavuutta ajan loppumisen vuoksi. Lisäksi metodeja ei testattu arvoalueen ääriarvoilla, nollakohdilla ja null-viitteillä. Yksikkötesteissä testattiin kuitenkin kaikki olennainen toiminnallisuus.

Testit löytyvät

test-hakemistosta. Hakemistossa on `testLuokanNimi`-nimisiä luokkia, jotka testaavat nimessä kuvatun luokan. Kaikki testit voi suorittaa ajamalla kansiota löytyvän `AllTests`-luokan.

10.2 Järjestelmä- ja integrointitest

Toiminnalliset testitapaukset suoritettiin suurimmaksi osaksi onnistuneesti.

10.3 Löydetyt bugit

Epänumeerista dataa OMA-kentässä – Jos kurssihallinnon sivulla syöttää kurssi-iteraation OMA-kenttään epänumeerista dataa ja painaa tallenna-painiketta, järjestelmä näyttää virheilmoituksen oikein muttei listaa (muita) kurssi-iteraatiota enää.

Kirjan lisääminen mahdotonta jos kurseja ei ole – Kirjaa ei voi lisätä ilman että se lisätään jollekin kurssille, ts. jos kurseja ei ole, ei voi lisätä kirjoja.